

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Bod č. 14– Návrh zákona, ktorým sa vykonávajú opatrenia Európskej únie na zmiernenie globálneho odlesňovania a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený na rokovanie Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR s cieľom transpozície európskej legislatívy

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Nariadenie ukladá členským štátom Európskej únie povinnosť kontrolovať dovoz, vývoz a produkciu definovaných príslušných výrobkov z príslušných komodít drevo, kakao, káva, sója, palma olejná, kaučuk a hovädzí dobytok. Návrh zákona určuje príslušné orgány na vykonávanie dozoru nad dotknutými hospodárskymi subjektami a obchodníkmi, ktorí príslušné komodity alebo príslušné výrobky umiestňujú alebo sprístupňujú na trhu Európskej únie alebo ich vyvážajú; to sa vzťahuje na ich dovoz, domácu produkciu aj obchodnú činnosť. Návrh zákona upravuje postup pri vykonávaní dozorov a ukladaní opatrení, ktorými sa zabezpečia povinnosti ustanovené nariadením. V súlade s nariadením obsahuje návrh zákona aj presné definovanie a uplatňovanie sankcií za priestupky a iné správne delikty pri porušení povinností vyplývajúcich z nariadenia, pričom boli zohľadnené doterajšie poznatky z aplikačnej praxe a výsledky kontrol orgánov štátneho dozoru.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2025

Postoj RÚZ k materiálu

Nariadenie ukladá členským štátom Európskej únie povinnosť kontrolovať dovoz, vývoz a produkciu definovaných príslušných výrobkov z príslušných komodít drevo, kakao, káva, sója, palma olejná, kaučuk a hovädzí dobytok. Návrh zákona určuje príslušné orgány na vykonávanie dozoru nad dotknutými hospodárskymi subjektami a obchodníkmi. RÚZ materiál v medzirezortnom pripomienkovom konaní pripomienkovala.

Dovoľujeme si požiadať MPRV SR, aby aktívne presadzovalo pozíciu, ktorej cieľom je posunutie uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2023/1115 z 31. mája 2023 o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 995/2010 (ďalej len „nariadenie EUDR“) a podporovalo ostatné subjekty, ktorých zámerom je taktiež odklad platnosti nariadenia EUDR. Taktiež žiadame o úpravu sankčných ustanovení zákona v zmysle nižšie uvedených pripomienok.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná pripomienka k návrhu zákona predloženého do MPK

Dovoľujeme si požiadať MPRV SR, aby aktívne presadzovalo pozíciu, ktorej cieľom je posunutie uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2023/1115 z 31. mája 2023 o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 995/2010 (ďalej len „nariadenie EUDR“) a podporovalo ostatné subjekty, ktorých zámerom je taktiež odklad platnosti nariadenia EUDR.

Požiadavky EUDR znamenajú pre firmy neúmernú byrokraciu, ktorá viaže obrovské ľudské a finančné zdroje. Okrem toho možno očakávať negatívne vplyvy na medzinárodnú konkurencieschopnosť. Výhody týchto nadmerných nariadení nie sú zrejmé, najmä v krajinách, ktoré majú zavedené účinné právne predpisy na ochranu lesov. Informačný systém EÚ v poskytnutej forme nie je v prevádzkovej praxi zvládnuteľný z dôvodu chýbajúcich možností automatizovaného zadávania údajov cez dátové rozhrania, čo ukázala pilotná fáza, ktorá prebehla v januári 2024. Tieto problémy jasne popisuje napr. list 22 drevárskych zväzov z celého sveta adresovanom EÚ komisárovi J.

Wojciechowskému. Spôsobené náklady a byrokratická záťaž však nie sú obmedzené len na odvetvia lesníctva a drevospracujúceho priemyslu (hoci tento bude zasiahnutý výrazne), ale aj v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva, služieb a obchodu, a preto považujeme odklad účinnosti a prípadné prepracovanie nariadenia za nevyhnutnosť.

Odôvodnenie

Povinnosti vyplývajúce z nariadenia EUDR majú hospodárske subjekty a obchodníci začať uplatňovať od 30. 12. 2024 (s výnimkou mikropodnikov a malých podnikov, ktorých sa tieto povinnosti budú týkať až od 30. 6. 2025). Povinnosti vyplývajúce z nariadenia EUDR budú predstavovať pre dotknuté subjekty extrémne zvýšenú administratívnu a finančnú záťaž, pričom za nesplnenie resp. z nesprávne plnenia daných povinností vyplývajú pre podnikateľov postihy. Informačný systém EÚ v poskytnutej forme nie je v prevádzkovej praxi zvládnutelný z dôvodu chýbajúcich možností automatizovaného zadávania údajov cez dátové rozhrania, čo ukázala pilotná fáza, ktorá prebehla v januári 2024 ako aj následná platforma EK k nariadeniu EUDR, ktorá sa uskutočnila 20. júna 2024. Taktiež narastajú obavy o ochranu a bezpečnosť údajov, pretože nie je celkom zrejmé, kto dohliada na správu údajov v informačnom systéme. Signifikantný dopad na rozsah povinností, ktoré budú musieť dotknuté podniky plniť vyplýva aj z trojstupňového systému hodnotenia krajín alebo ich častí, pričom doteraz nie je jasné, ako sa krajiny hodnotia a do akej kategórie budú zaradené, a teda na aký rozsah požadovaných povinností sa majú pripraviť. Z vyššie uvedených dôvodov Vás preto žiadame o aktívne presadzovanie pozície, ktorej cieľom je posunutie uplatňovania nariadenia EUDR, ako aj podporu všetkých relevantných názorov a iniciatív s tým istým cieľom. Berieme na vedomie, že SR bola jedným z členských štátov EÚ, ktoré sa pripojili k iniciatíve Rakúska, ktoré vyzvalo EK na zrevidovanie nových pravidiel boja proti odlesňovaniu ako aj odloženie účinnosti, avšak máme za to, že je nevyhnutné vykonávať aktívnu podporu všetkých možných obdobných relevantných návrhov. Podporu na posunutie platnosti nariadenia EUDR, okrem viacerých členských štátov, najväčšej politickej skupiny v Európskom parlamente (EPP), vyjadrili aj tretie krajiny vrátane Brazílie a USA, pričom USA taktiež požiadali Európsku komisiu, aby odložila dátum uplatňovania nariadenia EUDR. Americkí predstavitelia v liste zo dňa 30. 5. 2024 uviedli, že v nariadení chýbajú, okrem iného, jasné usmernenia a systém predkladania dokumentácie.

2. Zásadná pripomienka k čl. I § 13 a § 14

Navrhujeme slovo „uložiť“ nahradiť slovami: „môže uložiť“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme, aby bolo na orgáne dozoru sa rozhodnúť, či v danom prípade pokutu uloží alebo nie. Automatické ukládanie pokút zo zákona považujeme za veľmi prísne vzhľadom na komplexnosť celého nariadenia a skutočnosť, že sa bude vzťahovať aj v Slovenskej republike na veľké množstvo subjektov vrátane malých a stredných podnikov, či rodinných farmárov, ktoré jednoducho nebudú mať dostatok zdrojov a kapacít na správne plnenie povinností vyplývajúcich z nariadenia. Samozrejme veľké podniky budú taktiež neúmerným spôsobom zaťažené. V prípadoch ukládania nápravných opatrení, môžu v praxi nastať prípady, že nápravné opatrenie nebude možné uložiť vzhľadom na okolnosti daného prípadu a preto by v zákone mala byť uvedená len možnosť jeho uloženia orgánom dozoru. Zároveň zamýšľané nastavenie ukládania pokút a nápravných opatrení možno považovať za v rozpore s programovým vyhlásením vlády SR 2023 – 2027 v časti, v ktorej sa zaviazala, že prioritou vlády bude vytvorenie predpokladov pre stabilitu podnikateľského prostredia a predvídateľnosť legislatívneho prostredia a záväzkom garantovať prediktívnu legislatívu, v zmysle ktorej sa zaviazala zabezpečiť minimalizovanie tzv. „pozlátania“ („goldplating“). Nakoľko nariadenie EUDR žiadnym spôsobom nestanovuje povinnosť pre členské štáty nastaviť sankčný mechanizmus tak aby pri ukladaní pokút boli povinné uložiť aj nápravné opatrenia resp. naopak, z vyššie uvedeného dôvodu požadujeme aby predkladateľ nešiel nad rámec minimálnych (nevyhnutných) požiadaviek legislatívy EÚ.

3. Zásadná pripomienka k čl. I § 15

V rámci prechodných ustanovení navrhujeme, aby prvých 5 rokov účinnosti zákona orgán dozoru ukladal len nápravné opatrenia a neukladal pokuty.

Odôvodnenie:

Vzhľadom na komplexnosť celého nariadenia a skutočnosť, že sa bude vzťahovať aj v Slovenskej republike na veľké množstvo subjektov vrátane malých a stredných podnikov, či rodinných farmárov, právnu neistotu a množstvo otázok z praxe, ktoré vznikajú a vzniknú pri uplatňovaní nariadenia, navrhujeme v prvých rokoch nábehu nariadenia, informačného systému ukladať pri vzniknutých nedostatkoch len nápravné opatrenia. Je potrebné pripomenúť, že

aplikácia nariadenia zvýši administratívnu záťaž podnikov, rovnako aj požiadavky zo strany obchodu na preukazovanie splnenia povinností vyplývajúcich z nariadenia.

Zdroj: RÚZ